

Autorka: Zuzana Vlčeková

Kto hatí cestu pacientom k modernej liečbe?

Dostupnosť modernej liečby je jedným zo znakov vyspelého štátu.

A Slovensko vyspelým štátom je. Alebo nie?!

Pred pár dňami obletela Slovensko potešujúca správa, že liek Zolgensma by mal byť od 1.1.2024 uhrádzaný z verejného zdravotného poistenia. Nakoniec tomu tak však nemusí byť. Dôvodom sú námietky, ktoré proti rozhodnutiu ministerstva o kategorizácii lieku podala zdravotná poisťovňa Dôvera*. Ich následkom môže byť opätovné oddialenie dostupnosti liečby pre tých najmenších a najzraniteľnejších pacientov, novorodencov. Smutné (alebo až tragické?) je to o to viac, že od 1.1.2024 má byť skríning na spinálnu muskulárnu atrofiu súčasťou novorodeneckého skríningu. Uhrádzanie lieku Zolgensma z verejného zdravotného poistenia by tak zabezpečilo, aby každé novonarodené dieťa, ktoré by liek potrebovalo a spĺňalo by kritériá na jeho podanie, ho aj dostalo. Vďaka tomu by mohlo viesť plnohodnotný život ako jeho rovesníci. Predstavme si, aký je to posun oproti obdobiu, keď sa niektoré deti s touto diagnózou nedoživali ani druhých narodenín!

Liek Zolgensma patrí na Slovensku medzi najznámejšie inovatívne lieky. Zviditeľnili ho príbehy detí, ktorým sa na jeho zakúpenie zbierali ľudia, ako aj súdne rozhodnutie, ktoré prikázalo uhradiť tento liek Všeobecnej zdravotnej poisťovni. A tiež závažná suma za jeho zakúpenie, ktorá v oficiálnych ceníkoch dosahuje niečo cez 2 milióny eur. Svojho času z neho robila najdrahší liek na svete. Odvtedy už ale uplynulo zopár rokov a liek sa stal bežnou súčasťou liečby v mnohých krajinách. Klesla aj suma, za ktorú ho nakupujú zdravotné poisťovne. Pre tie slovenské ju vyrokovalo ministerstvo zdravotníctva v zmluve dojednanej s výrobcou lieku.

Ministerstvo vyvíjalo počas celého procesu enormnú snahu, aby bol liek dostupný aj pre slovenských pacientov. Zavrášilo ju svojím rozhodnutím, ktorým liek zaradilo do zoznamu kategorizovaných liekov. S tým však nesúhlasí zdravotná poisťovňa Dôvera*, podľa ktorej si jeho uhrádzanie slovenské zdravotníctvo „nemôže dovoliť“. Je to ale práve ona, ktorá by mala rozhodovať o tom, čo si štát môže alebo nemôže „dovoliť“?!

Autorka: Zuzana Vlčeková

Orgánom zodpovedným za liekovú politiku je Ministerstvo zdravotníctva SR. To sa posledné roky snaží o zaradenie čo najväčšieho množstva moderných a inovatívnych liekov do systému. Robí to pre nás všetkých. Pre občanov, občianky Slovenska. Lebo nikto nevie, kedy on sám, jeho blízky, rodina, známi budú takýto liek potrebovať. Závazky v oblasti zdravotnej starostlivosti pre ministerstvo vyplývajú aj z medzinárodných zmlúv. Práve ono má preto rozhodovať o tom, ktoré lieky majú poisťovne uhrádzať z verejného zdravotného poistenia a ktoré nie. Dostupnosť modernej liečby je jedným zo znakov vyspelého štátu. A Slovensko VYSPELÝM ŠTÁTOM JE. Alebo nie?!

Zdravotné poisťovne plnia v systéme verejného zdravotného poistenia nezastupiteľnú úlohu, keďže toto poistenie VYKONÁVAJÚ (registrujete, prosím, to slovo)? Ich poslaním je teda vykonávať niečo, o čom rozhodol niekto iný – ministerstvo. To v konečnom dôsledku rozhoduje, áno. Ale na jeho rozhodnutie majú vplyv aj zdravotné poisťovne, ktoré majú v konaní o kategorizácii lieku dokopy slušný počet hlasov. Môžu teda celý proces „zablokovať“ alebo uhrádzať lieku oddialiť.

Zdravotné poisťovne sú momentálne v červených číslach. To je pravda. Ale neurobil štát kroky k tomu, aby ich ekonomickú situáciu zlepšil? Len nedávno rozhodol o dofinancovaní všetkých zdravotných poisťovní. Má teda nástroje na to, aby objem finančných prostriedkov, z ktorých sa uhrádzajú lieky, navýšil. A keď ani to nestačí, výkon verejného zdravotného poistenia akoukoľvek poisťovňou nie je povinný...

Na záver poznámka – áno, je správne, keď poisťovňa rozhoduje o tom, aké plnenie poistencovi poskytne. Ale pri KOMERČNOM POISTENÍ. Tu sme však pri verejnom zdravotnom poistení! A tam musí „oťaže“ držať štát.

Ostáva len dúfať, že politická strana, ktorej „pripadlo“ ministerstvo zdravotníctva, bude pokračovať v nastolenom trende a pracovať v prospech svojich občanov. V konečnom dôsledku, tak aj sľubovala vo svojom programe „Len silný štát pomôže ľuďom“ – vytesať do kameňa – „... zabezpečíme potrebné lieky bez doplatku pre sociálne ohrozené skupiny i najmodernejšie lieky pre všetkých ťažko chorých.“

My Vám sľubujeme, že vývoj v oblasti liekovej politiky budeme naďalej sledovať a spravíme všetko preto, aby slovenskí pacienti mali prístup k takej liečbe, ako občania iných krajín EÚ.

Autorka: Zuzana Vlčeková

* okrem zdravotnej poisťovne Dôvera namieta rozhodnutie ministerstva aj zdravotná poisťovňa Union

